

BRĪVPRĀTĪGĀ DARBA LIKUMS

informatīvs palīgmateriāls brīvprātīgā darba organizētājiem darbam ar jauniešiem

Likums pieņemts: 18.06.2015, spēkā esošs no 01.01.2016.

Pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/275061-brivpratiga-darba-likums>

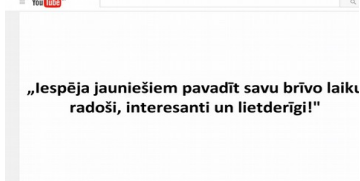

Materiāls ir sagatavots kā skaidrojošs materiāls ikvienam, kas ikdienas darbā piesaista jauniešus – brīvprātīgos. Materiāls ir tapšanas stadijā, jo vairākas normas no likumdevēja puses līdz šim nav skaidrotas / atbildētas. Materiāls tiks papildināts laika gaitā un aktuālā versija tiks uzturēta www.ljp.lv.

Informāciju apkopojā: Mārtiņš Šteins, Inese Šubēvica

Priecāsimies saņemt komentārus, papildinājumus, ieteikumus uz ljp@ljp.lv, lai šis materiāls būtu ērts palīgs darbam ar jauniešiem – brīvprātīgajiem. Priecāsimies, ja dalīsieties ar saviem labās prakses piemēriem, dokumentu paraugiem, novērojumiem.

Lai mums visiem izdodas sasniegt savus mērķus!

2015/2016

Likuma redakcija	Skaidrojumi, piezīmes, ierobežojumi	Piemēri
<p>1.pants. Likuma mērķis Likuma mērķis ir sekmēt brīvprātīgo darbu un veicināt sabiedrības līdzdalību brīvprātīgajā darbā.</p>	<p>Brīvprātīgā darba likums ir radies, lai nodrošinātu atbalstošu un visaptverošu brīvprātīga darba tiesisko regulējumu, un, lai veicinātu brīvprātīgā darba attīstību un brīvprātīgā darba veicēju darba vides sakārtošanu. Izpratne par brīvprātīgā darba nozīmi Latvijā nostiprinās, un brīvprātīgā darba apjomi ar katru gadu pieaug gan nevalstiskajās organizācijās, gan pašvaldībās, gan valsts sektorā, gan politisko organizāciju darbā.</p> <p>Ar Brīvprātīgā darba likumu valsts atzīst brīvprātīgo darbu.</p> <p>Brīvprātīgā darba likuma izstrādes pamatdoma ir sekmēt brīvprātīgā darba attīstību un motivēt tajā iesaistīties arvien vairāk cilvēkus, vienlaicīgi attīstot brīvprātīgā darba organizēšanas sistēmu/kārtību nevalstiskās organizācijās, pašvaldību un valsts institūcijās. Brīvprātīgā darba laikā iegūto zināšanu un prasmju atzīšana, ņemot vērā brīvprātīgā darba veicēja gūto neformālās mācīšanās pieredzi, ir būtiski motivējošs faktors, kas veido saikni starp brīvprātīgo darbu un izglītību. Brīvprātīgā darba veicējs iegūto darba pieredzi var izmantot turpmākajā darbā, un darba devējs var ņemt to vērā, izvēloties potenciālos darbiniekus.</p>	 <p>Brīvprātīgais darbs</p> <p>Brīvprātīgais darbs</p> <p>Brīvprātīgais darbs</p> <p>Brīvprātības platformas tefilma</p>

<p>2.pants. Brīvprātīgais darbs (1) Brīvprātīgais darbs ir organizēts un uz labas gribas pamata veikts fiziskās personas fizisks vai intelektuāls bezatlīdzības darbs sabiedrības labā. (2) Brīvprātīgajam darbam nav peļņas gūšanas nolūka.</p>	<p>Vēršam uzmanību, ka ar šī likuma stāšanos spēkā ir veikti grozījumi arī citos likumos: Jaunatnes likumā, Biedrību un nodibinājumu likumā, likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, Epidemioloģiskās drošības likumā (skatīt sadaļu Papildus informācija) Brīvprātīgajam darbam jābūt saistītam ar biedrības vai nodibinājuma statūtos noteiktā mērķa sasniegšanu.</p>	
<p>3.pants. Brīvprātīgā darba organizētājs Brīvprātīgo darbu ir tiesīgas organizēt: 1) biedrības un nodibinājumi, tajā skaitā arodbiedrības un to apvienības; 2) valsts un pašvaldību iestādes; 3) politiskās partijas un to apvienības.</p>	<p>Iedzīvotāju iesaiste reliģisku organizāciju darbībā arī turpmāk tiek organizēta pēc reliģisko organizāciju darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem (skatīt sadaļu Papildus informācija).</p>	<p>Lai uzzinātu par konkrētiem piemēriem, sazinieties ljp@ljp.lv – piemēri ir daudzveidīgi un dažādām situācijām – piemeklēsim Jūsu situācijai / interesēm visatbilstošāko labās prakses piemēru.</p>
<p>4.pants. Brīvprātīgā darba veicējs (1) Brīvprātīgā darba veicējs ir fiziskā persona, kas sasniegusi 13 gadu vecumu. (2) Personas, kuras sasniegušas no 13 līdz 16 gadu vecumu, ir tiesīgas veikt brīvprātīgo darbu, ja to likumiskais pārstāvis devis rakstveida piekrišanu. (3) Nepilngadīga persona no mācībām brīvajā laikā veiktās vecumam atbilstošu un tās drošībai, veselībai un tikumībai nekaitīgu brīvprātīgo darbu, kas veicina zināšanu, prasmju, iemaņu un saskarsmes spēju attīstību. (4) Ar brīvprātīgā darba veicēju neaizstāj nodarbināto. (5) Īpašus brīvprātīgā darba veicēju atlases kritērijus, tostarp vecumu, iesaistes un apmācības nosacījumus, kas saistīti ar veicamā brīvprātīgā darba specifiku, var paredzēt citos likumos.</p>	<p>Līdz 13 gadu vecumam personas nevar tikt iesaistītas brīvprātīgo darbā ne ar, ne bez likumiskā pārstāvja piekrišanas. No 13 līdz 16 gadiem veci jaunieši brīvprātīgo darbu var veikt, ja likumiskais pārstāvis devis rakstveida piekrišanu. Likumiskie pārstāvji: Tēvs un māte uz vecāku varas pamata ir savu nepilngadīgo bērnu dabiskie aizbildņi (Civillikuma 223.pants). Aizbildņi CL 222.panta ietvarā var būt: abi vecāki; otrs no vecākiem; vecvecāki; bāriņtiesas iecelti aizbildņi. Adoptētāji CL 172.panta ietvaros. No 16 līdz 18 gadus veci jaunieši brīvprātīgo darbu var veikt no mācībām brīvajā laikā. Brīvprātīgo darbu var veikt no mācībām brīvajā laikā. Kas nozīmē, ka mācību stundu laikā brīvprātīgo darbu veikt nedrīkst. 2011.gada 1.februārī pieņemtajos Ministru kabineta noteikumiem Nr.89 “Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi” teikts, ka skolu vadība un administrācija nosaka kārtību par izglītojamo atbrīvošanu no mācību stundām. Pilngadību sasniegušām personām brīvprātīgā darba veikšanai nav ierobežojumu.</p>	<p>Ja jauniets vēlas būt par brīvprātīgo, piemēram LJP organizētajā Jauniešu NVO festivālā, kas iekrīt darba dienā un notiek arī mācību laikā, tad šī vēlme jāaskaņo ar mācību iestādes vadību un jāsaņem atbrīvojums no mācību stundām pirms pasākuma. Dalība brīvprātīgajā darbā mācību stundu laikā neatbrīvo izglītojamo no mācību programmas apgušanas. Ja mācību iestādes vadītājs nepiekrīt izglītojamā dalībai konkrētajā pasākumā, BD organizators nav tiesīgs konkrēto nepilngadīgo jaunieta nodarbināt BD. <i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>

	<p>Organizējot brīvprātīgo darbu, brīvprātīgā darba organizētājam ir pienākums pārzināt arī darba vidi regulējošos tiesību aktus, lai izprastu atšķirības starp nodarbinātību un brīvprātīgo darbu.</p> <p>Vēršam uzmanību, ka iesaistot nepilngadības personas brīvprātīgajā darbā, jāņem vērā citi bērnu tiesību regulējošie normatīvie akti, jo īpaši “Bērnu tiesību aizsardzības likums”. Svarīgi pievērst uzmanību arī “Noteikumiem par darbiem, kuros atļauts nodarbināt bērnus vecumā no 13 gadiem”. (skatīt sadaļu Papildus informācija)</p> <p>Skolas kavējumus, kas saistīti ar dalību mācību olimpiādēs, konkursos un sacensībās pārstāvēt skolu, dalību pieredzes braucienos, semināros, mācību ekskursijās u.c. var attaisnot, ja attaisnojums sistēma ir skolā izveidota un direktora apstiprināta. Daudzas skolas, izstrādājot skolas reglamentu vai noteikumus, ir ievērojušas 2011.gada 1.februāra MK noteikumu Nr.89 “Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi” prasības un iekļāvušas sadaļu par atbrīvojumu no mācībām kārtību (attaisnojuma sistēma) konkrētā skolā. Aicinām jauniešus, likumiskos pārstāvjus un BD organizatorus iepazīties ar skolu, kurās mācās Jūsu jaunieši – brīvprātīgie (vai potenciālie), reglamentiem vai noteikumiem. Šī situācija ir attiecināma uz brīvprātīgo darbu izglītības iestādēs. Aicinām skolas precizēt izstrādātos reglamentus vai noteikumus, iekļaujot punktu, ka ir attaisnojamas kavētās mācību stundas, ja izglītojamais veic brīvprātīgo darbu.</p> <p>Lai arī 16 -18 gadus veci jaunieši līgumu par brīvprātīgā darba veikšanu var parakstīt paši, rakstveida piekrišanu no likumiskajiem pārstāvjiem ir nepieciešams iesniegt / saņemt.</p>	<p>Lai uzzinātu par konkrētiem piemēriem, sazinieties ljp@ljp.lv – piemēri ir daudzveidīgi un dažādām situācijām – piemeklēsim Jūsu situācijai / interesēm visatbilstošāko labās prakses piemēru.</p>
<p>5.pants. Tiesisko attiecību nodibināšana un izbeigšana (1) Brīvprātīgā darba organizētāja un brīvprātīgā darba veicēja tiesiskās attiecības tiek nodibinātas, kad brīvprātīgā darba organizētājs un brīvprātīgā darba veicējs ir vienojušies par veicamā darba apjomu, izpildes kārtību un termiņu, kā arī brīvprātīgā darba veicējs ir</p>	<p>Būtiski ir vērst brīvprātīgā uzmanību uz iespējamajiem zaudējumiem, kas var rasties brīvprātīgā darba organizatoriem, ja brīvprātīgais savas darbības vai bezdarbības rezultātā neizpilda saistības, par kurām ir iepriekš panākta vienošanās.</p> <p>Nepieciešams noteikt atbildību gadījumos, ja brīvprātīgā darbības vai</p>	<p>Tēmu par atbildību var iekļaut brīvprātīgo atlases intervijās un/vai apmācību programmā, kas tiek organizētas brīvprātīgajiem, uzsākot BD.</p>

<p>ie pazīstīnāts ar saviem pienākumiem un tiesībām.</p> <p>(2) Tiesiskās attiecības izbeidz vienpusēji, ne vēlāk kā trīs dienas iepriekš paziņojot par to līguma otrai pusei. Ja ir noslēgts rakstveida līgums par brīvprātīgo darbu, paziņojumu par tiesisko attiecību izbeigšanu otrai pusei iesniedz rakstveidā.</p> <p>(3) Brīvprātīgā darba veicējs tiesiskās attiecības var izbeigt nekavējoties, ja to darīt viņam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, pamatojoties uz ticamības un taisnprātības apsvērumiem, neļauj turpināt brīvprātīgo darbu.</p>	<p>bezdarbības, dēļ, brīvprātīgā darba organizētājam ir radušies zaudējumi (piemēram, zaudējumu atlīdzība par mantas bojāšanu). Informāciju par atbildību iekļaujama līgumā ar brīvprātīgo.</p> <p>Līdz ar likuma stāšanos spēkā, paredzams, ka BD organizatori tiks papildus pārraudzīti ar BD organizēšanu saistītos jautājumos. Aicinām rūpīgi izvērtēt pamatojumu neslēgt rakstveida līgumu ar brīvprātīgo vai izveidot tādu BD nolikumu / kārtību, kas skaidri definē pušu atbildību un nodrošināt, ka brīvprātīgais ir iepazinies ar nolikumu/kārtību un apliecinājis to ar parakstu.</p> <p>Terminu skaidrojums: Tikumība ir normu, principu un noteikumu sistēma, kas regulē cilvēka izturēšanos, rīcību sabiedrībā un attieksmē pret citiem cilvēkiem. Taisnīgums ir ticamības pamats. Taisnprātība - vienlīdzīga un principiāla attieksme pret visiem darbiniekiem neatkarīgi no amata, individuālajām, rases, vecuma, dzimuma, etniskās vai nacionālās savdabības, reliģijas, seksuālās orientācijas, invaliditātes, valodas un sociāli ekonomiskā statusa atšķirībām; katras personības morālās vērtības un pašcieņas atzīšana.</p>	<p>Ja jauniešis ir pieņēmis lēmumu piedalīties biedrības organizētā konferencē kā brīvprātīgais, taču neierodas uz pasākumu vai atsaka dalību īsi pirms plānotā pasākuma norises tikai sev zināmu "svarīgu iemeslu" dēļ, kā rezultātā BD organizatoram rodas zaudējumi (par iepriekš apmaksātu ēdināšanu, naktsmājām, "uniformu", u.c., ir svarīgi, ka brīvprātīgais apzinās savas darbības / bezdarbības sekas un zaudējumi tiek atlīdzināti.</p> <p><i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>
<p>6.pants. Rakstveida līgums par brīvprātīgo darbu</p> <p>(1) Līgumu par brīvprātīgo darbu slēdz rakstveidā, ja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to pieprasa viena no pusēm; 2) ir paredzēts brīvprātīgā darba veicējam segt ar brīvprātīgo darbu saistītos izdevumus; 3) ir paredzēts veikt tādu brīvprātīgo darbu, kurā iesaistītas nepilngadīgas personas. <p>(2) Līgumā par brīvprātīgo darbu norāda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) brīvprātīgā darba organizētāja nosaukumu, reģistrācijas numuru un adresi; 2) brīvprātīgā darba veicēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu; 3) veicamā darba apjomu, izpildes kārtību un termiņu; 4) brīvprātīgā darba vietu; 5) brīvprātīgā darba organizētāja atbildību, tiesības un pienākumus; 	<p>Obligāti rakstveida līgumu jāslēdz, ja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) to pieprasa BD organizētājs vai brīvprātīgais, vai brīvprātīgā likumiskais pārstāvis; 2) ir paredzēts brīvprātīgā darba veicējam segt ar brīvprātīgo darbu saistītos izdevumus - transporta izdevumus nokļūšanai BD veikšanas vietā, ēdināšanu pasākuma norises laikā, mobilā telefona rēķina apmaksu, "formas tērpu", vakcināciju, u.c. kas atbilst konkrētā BD organizētāja darbības specifikai un / vai finansiālām iespējām; 3) ar personām vecumā no 13 līdz 18 gadiem. <p>Brīvprātīgā darba organizētāja atbildība ir norādīt brīvprātīgā darba veikšanas vietu. Uz šo brīdi valsts institūcijas nav definējušas, kura ir tā vieta, kas būtu norādāma līgumā. Vai tā ir BD organizētāja juridiskā vai faktiskā adrese, vai brīvprātīgā darba veikšanas vieta u.c.</p>	<p>Brīvprātīgā darba līguma paraugi, Ugunsdrošības noteikumu paraugi, Iekšējās kārtības noteikumu paraugi, u.c. skatīt LJP mājas lapā. Precīzs links atrodams šī materiāla sadaļā Papildus informācija.</p> <p>Labā prakse ir BD organizētājam sagatavot brīvprātīgā darba veicējam apliecinājumu par iesaisti BD, kurā iekļauj informāciju par apgūtajām zināšanām, prasmēm un iemaņām.</p>

<p>6) brīvprātīgā darba veicēja atbildību, tiesības un pienākumus;</p> <p>7) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto izdevumu sastāvu un apmēru, kuru ir paredzēts segt brīvprātīgā darba veicējam;</p> <p>8) citus noteikumus, ja tas nepieciešams brīvprātīgā darba veikšanai.</p>	<p>Slēdzot līgumus ar brīvprātīgo, iesakām norādīt BD organizētāja juridisko adresi, savukārt, veicot brīvprātīgā darba uzskaiti, aicinām norādīt precīzi visas brīvprātīgā darba veikšanas vietas. Gadījumā, ja BD veikšanas vieta ir kustībā, piemēram, jūras krasta sakopšana, aicinām norādīt novadu/-us, kura teritorijā BD veikts.</p> <p>Līdz ar BD līguma parakstīšanu (neatkarīgi vai tas ir īstermiņa vai ilgtermiņa), brīvprātīgie ir jāiepazīstina ar iekšējās kārtības noteikumiem, ugunsdrošības u.c. noteikumiem, kas būtiski brīvprātīgā darba veikšanā, apliecinot to ar parakstu.</p> <p>Līgumu slēgšanā un BD uzskaites vai citas ar BD organizēšanu saistītas datu bāzes veidošanā ir jāievēro "Fizisko personu datu aizsardzības likuma" normas. (skatīt sadaļu Papildus informācija).</p>	<p><i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>
<p>7.pants. Brīvprātīgā darba organizētāja tiesības un pienākumi</p> <p>(1) Brīvprātīgā darba organizētājam ir tiesības:</p> <p>1) pieprasīt, lai brīvprātīgā darba veicējs uzrāda dokumentus, kas apliecina viņa izglītību vai profesionālo sagatavotību, ja tiek slēgts līgums par tāda brīvprātīgā darba veikšanu, kuram nepieciešamas īpašas zināšanas vai prasmes;</p> <p>2) pieprasīt, lai brīvprātīgā darba veicējs uzrāda izziņu no Sodū reģistra gadījumā, kad iepriekšēja sodāmība varētu būt šķērslis paredzētā brīvprātīgā darba veikšanai;</p> <p>3) neļaut brīvprātīgā darba veicējam veikt brīvprātīgo darbu gadījumā, kad ir pamatotas aizdomas par brīvprātīgā darba veicēja saslīmšanu, kas apdraud vai var apdraudēt viņa vai citu cilvēku drošību vai veselību.</p>	<p>Gadījumā, ja paredzēts slēgt līgumu par tāda brīvprātīgā darba veikšanu, kuram nepieciešamas īpašas zināšanas vai prasmes, obligāti iesniedzamiem izglītības dokumenti vai dokumenti, kas apliecina brīvprātīgā profesionālo izglītību, ir jānorāda sludinājumā / informācijā par brīvprātīgā darba sagatavotību, ir jānorāda sludinājumā / informācijā par brīvprātīgā darba vakanci.</p> <p>Informāciju un/vai izziņu no Sodū reģistra brīvprātīgais var saņemt personiski ierodoties Iekšlietu Ministrijas Informācijas centrā, Rīgā, Bruņinieku ielā 72b vai nosūtot pieprasījumu pa pastu uz adresi: Bruņinieku iela 72b, Rīga, LV-1009. <i>(Valsts nodeva ir: 12,81 euro par izziņas sagatavošanu steidzamā kārtībā (uz nākošo darba dienu), 4,27 euro par izziņas sagatavošanu vispārējā kārtībā (piecu darba dienu laikā).</i> Izdevumus par informācijas/izziņas no Sodū reģistra saņemšanu sedz BD organizators.</p> <p>Gadījumā, ja brīvprātīgais darbs ir saistīts ar tādu darbu, kur būtiski ir jāpieprasa brīvprātīgā izziņa no ārsta par veselības stāvokļa atbilstību plānotajam darbam. Izdevumus, kas saistīti ar izziņas no ārsta saņemšanas, sedz BD organizators.</p>	<p>Ja brīvprātīgā darbs paredz "Pirmās palīdzības sniegšanas" apmācības, BD organizētājam ir būtiski jāpārliecināties par atbilstošu brīvprātīgā izglītību un profesionālo sagatavotību.</p> <p>Ja brīvprātīgais vadīs nodarbības dienas nometnē bērniem vecumā no 7-12 gadiem (vai jebkurām citām nepilngadīgām personām), tad izziņa no Sodū reģistra ir jāsaņem obligāti.</p> <p>Ja brīvprātīgais palīdzēs gatavot pusdienas nometnes dalībniekiem, tad izziņu par brīvprātīgā veselības stāvokli pieprasīt ir svarīgi.</p> <p><i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās</i></p>

		<p><i>pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>
<p>(2) Brīvprātīgā darba organizētājam ir pienākums:</p> <p>1) pirms brīvprātīgā darba uzsākšanas iepazīstināt brīvprātīgā darba veicēju ar darba apstākļiem, veicamajiem uzdevumiem un brīvprātīgā darba veicēja pienākumiem un tiesībām;</p> <p>2) rakstveidā norādīt, kāda informācija uzskatāma par konfidenciālu;</p> <p>3) nodrošināt drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus, veicot risku novēršanai vai mazināšanai nepieciešamos pasākumus, pirms brīvprātīgā darba uzsākšanas instruēt brīvprātīgā darba veicēju par drošām darba metodēm, darba aprīkojuma un aizsardzības līdzekļu lietošanu, drošības zīmēm, kā arī sniegt informāciju par būtiskiem darba vides riska faktoriem un to ietekmi uz drošību un veselību;</p> <p>4) nodrošināt tādus brīvprātīgā darba apstākļus, lai brīvprātīgā darba veicējs varētu izpildīt viņam noteiktos darba uzdevumus;</p> <p>5) pēc brīvprātīgā darba veicēja pieprasījuma izsniegt izziņu par veikto brīvprātīgo darbu un tā ilgumu;</p> <p>6) pirms nepilngadīgas personas iesaistīšanas brīvprātīgajā darbā informēt vienu no šīs personas likumiskajiem pārstāvjiem par būtiskiem darba vides riska faktoriem un to ietekmi uz drošību un veselību;</p> <p>7) pieprasīt, lai brīvprātīgā darba veicējs uzrāda veselības stāvokli apliecināšu dokumentu, ja paredzētais brīvprātīgais darbs ir saistīts ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai;</p> <p>8) segt brīvprātīgā darba veicējam ar brīvprātīgā darba veikšanu saistītos izdevumus, ja tādi paredzēti līgumā;</p> <p>9) reizi gadā, iesniedzot gada pārskatu, sniegt informāciju par brīvprātīgo darbu, norādot:</p> <p>a) brīvprātīgā darba vietu,</p> <p>b) brīvprātīgā darba veicēju kopskaitu konkrētā brīvprātīgā darba vietā,</p>	<p>Līgumā būtiski ir norādīt informāciju, kas ir konfidenciāla.</p> <p>Brīvprātīgā darba veicēju informācijas sistēmu, kas ir paredzēta kā Nodarbinātības valsts aģentūras pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas "Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma" sastāvdaļa, iecerēts attīstīt tā, lai šī informācijas sistēma būtu izmantojama ikvienas organizācijas brīvprātīgā darba uzskaitē. Informācijas sistēmā iekļaujama informācija tiks noteikta ar atsevišķiem Ministru kabineta noteikumiem, kas ir sagatavošanas stadijā, bet ir iecerēts, ka informācijas sistēmā informācija būs uzkrājama tādā formātā un apjomā, lai būtu ērti izmantojama gada pārskata sagatavošanā.</p> <p>Jau 2017.gadā, iesniedzot Gada pārskatu par 2016.gadu, visiem BD organizatoriem būs jānorāda likumā noteiktā informācija par BD.</p> <p>Likuma prasību, kas ir iekļautas šajā pantā, izpildei, ikvienā BD organizācijā ir jāreķinās ar papildus administratīvajiem resursiem.</p>	<p>Dažādi brīvprātīgā darba organizēšanas dokumentu paraugi atrodami LJP mājas lapā. Precīzs links atrodams šī materiāla sadaļā Papildus informācija.</p> <p>Piemēri iespējamiem papildus izdevumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ja brīvprātīgais veic darbu, kas saistīts ar ilgstošu darbu pie datora, piemēram, mājas lapas administrators, brīvprātīgajam ir tiesības pieprasīt BD organizatoram ergonomisku krēslu, galdu, papildus apgaismojumu, utmldz. - Brīvprātīgajam ir tiesības pēc katra paveiktā BD pieprasīt izziņu par veikto BD un tā ilgumu. - Ja tiek paredzēts segt brīvprātīgajam izdevumus, par to noformējot avansa norēķinu, BD organizatoram ir jāizdod rīkojums par jaunu avansieri, ir jāvelta laiks, lai apmācītu brīvprātīgo atbilstoši veikt iegādes (rekvizītu lietošana) un noformēt avansa norēķinu. <p><i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>

<p>c) brīvprātīgā darba veicēju nostrādāto stundu kopskaitu, d) pēc brīvprātīgā darba organizatora ieskatiem, nozīmīgākos pasākumus, projektus, aktivitātes un citu informāciju. (3) Šā panta pirmās daļas 2.punktā minētajā gadījumā izdevumus, kas saistīti ar izziņas no Sodurēģistra saņemšanu, un otrās daļas 7.punktā minētajā gadījumā izdevumus, kas saistīti ar veselības pārbaudi, sedz brīvprātīgā darba organizētājs.</p>		
<p>8.pants. Brīvprātīgā darba veicēja tiesības un pienākumi (1) Brīvprātīgā darba veicējam ir tiesības: 1) pirms brīvprātīgā darba uzsākšanas saņemt veicamā darba uzdevumu; 2) uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem; 3) pieprasīt izziņu par veikto brīvprātīgo darbu un tā ilgumu; 4) atteikties veikt brīvprātīgo darbu, ja tas neatbilst viņa iemaņām un prasmēm vai ja darba uzdevums viņam nav pieņemams. (2) Brīvprātīgā darba veicējam ir pienākums: 1) pašam veikt viņam uzticētos darba uzdevumus; 2) veicot brīvprātīgo darbu, ievērot brīvprātīgā darba organizētāja norādījumus; 3) rūpīgi izturēties pret viņa rīcībā nodoto mantu un finanšu līdzekļiem; 4) nekavējoties informēt brīvprātīgā darba organizētāju par iespējamiem šķēršļiem, kas negatīvi ietekmē vai var ietekmēt brīvprātīgā darba gaitu, kā arī par zaudējumu rašanās draudiem vai zaudējumiem, kas jau radušies; 5) neizpaust brīvprātīgā darba veikšanas laikā iegūto informāciju, kuru brīvprātīgā darba organizētājs rakstveidā norādījis kā konfidenciālu; 6) pēc brīvprātīgā darba organizētāja pieprasījuma uzrādīt izziņu no Sodurēģistra.</p>	<p>Lai kvalitatīvi īstenotu BD organizācijā, būtiski ir pievērst uzmanību brīvprātīgo informēšanai, atļasei, apmācībai, BD izvērtēšanai. Daudzās organizācijās šī likuma stāšanās spēkā dos iespēju sakārtot iekšēju un ārēju informācijas apriti un darba organizēšanas jautājumus pašā organizācijā, sagatavot un apstiprināt dažādus iekšējos darba kārtības noteikumus, instrukcijas. Izmantojiet šo iespēju! Arī gadījumā, ja Jūsu organizācijā ir dokumentācija izstrādāta, apstiprināta – atrodiel laiku un samērojiet to ar šī likuma prasībām. Lai nerastos pārpratumi ikdienas darbā, iesakām šī panta prasības iekļaut brīvprātīgā darba līgumā. Līgumā būtiski ir norādīt informāciju, kas ir konfidenciāla.</p>	<p>Dažādi brīvprātīgā darba organizēšanas dokumentu paraugi atrodami LJP mājas lapā. Precīzs links atrodams šī materiāla sadaļā Papildus informācija.</p>
<p>9.pants. Brīvprātīgā darba veicēja apdrošināšana (1) Brīvprātīgā darba organizētājs ir tiesīgs apdrošināt brīvprātīgā darba veicēja veselību un dzīvību pret</p>	<p>Ikvienai organizācijai rūpīgi ir jāizvērtē 22.12.2015. MK noteikumi Nr. 762 "Noteikumi par brīvprātīgā darba veicēja veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas</p>	<p>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba</p>

<p>nelaiemes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā. (2) Darbus, kuru veikšanas gadījumā brīvprātīgā darba organizētājam ir pienākums apdrošināt brīvprātīgā darba veicēja veselību un dzīvību pret nelaiemes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, un apdrošināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.</p>	<p>laikā”, plānotā BD specifika un jānedefinē, kuru darbu izpildei ir/nav nepieciešams veikt brīvprātīgo apdrošināšanu. Šī prasība izriet no Likuma 7.panta “... brīvprātīgā darba organizatoram ir jānodrošina risku novēršana pirms darba uzsākšanas.”</p> <p>Darbi, kuru veikšanās gadījumā, obligāti ir jāveic brīvprātīgo apdrošināšanu, nosaka 22.12.2015. MK noteikumu Nr.762 pielikums “Darbi, kuru veikšanas laikā brīvprātīgā darba organizētājam ir pienākums nodrošināt brīvprātīgā darba veicēja veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem”.</p> <p>Iepriekšminētā pielikuma 4.punkts, kas nosaka: “Darbs, kas nav minēts šajā pielikumā, bet attiecībā uz kuru brīvprātīgā darba organizētājs konstatē, ka darbā pastāv nelaiemes gadījumu risks, kas apdraud brīvprātīgā darba veicēja veselību vai dzīvību un kuru nav iespējams novērst, izmantojot kolektīvus vai individuālus aizsardzības līdzekļus vai veicot citus organizatoriskus pasākumus.” ir ļoti neviennozīmīgs un piemērojams daudzos gadījumos. Brīvprātīgajam ir tiesības atsaukties uz šo punktu.</p> <p>Apdrošināšanas izmaksas ir jāsedz BD organizatoram.</p> <p>Noteikumu projektu “Noteikumi par brīvprātīgā darba veicēja veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā” izstrādāja Labklājības ministrija (LM), un saskaņā ar tiesību aktu projektu izstrādes procesu, tika nodrošināta sabiedrības līdzdalība noteikumu projekta komentēšanā un saskaņošanas sanāksmē.</p> <p>Nevalstisko organizāciju iebildumu un priekšlikumu rezultātā Noteikumu projektā būtiski tika sašaurināts to darbu saraksts, kam tiek paredzēta obligāta apdrošināšana, piemēram, svītrojot darbus, kuru izpilde paredz saskarsmi ar personām ar garīga rakstura traucējumiem vai dzīvniekiem.</p>	<p><i>organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>
---	---	---

<p>10.pants. Brīvprātīgā darba veicēju informācijas sistēma</p> <p>(1) Brīvprātīgā darba veicēju informācijas sistēmas (turpmāk — Informācijas sistēma) mērķis ir attīstīt brīvprātīgā darba iespējas, nodrošināt un koordinēt informācijas apmaiņu starp personām, kuras vēlas veikt brīvprātīgo darbu, un brīvprātīgā darba organizētājiem, kā arī nodrošināt personas pieteikšanos brīvprātīgajam darbam.</p> <p>(2) Informācijas sistēma ir Nodarbinātības valsts aģentūras pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas "Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma" sastāvdaļa.</p> <p>(3) Personas dati Informācijas sistēmā tiek apstrādāti, pamatojoties uz personas piekrišanu.</p> <p>(4) Ministru kabinets nosaka Informācijas sistēmā iekļaujamās informācijas apjomu, kā arī informācijas iekļaušanas un izmantošanas kārtību.</p>	<p>Brīvprātīgā darba veicēju informācijas sistēmu, kas ir paredzēta kā Nodarbinātības valsts aģentūras pārziņā esošās valsts informācijas sistēmas "Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma" sastāvdaļa, iecerēts attīstīt tā, lai šī informācijas sistēma būtu izmantojama ikvienas organizācijas brīvprātīgā darba uzskaitē. Informācijas sistēmā iekļaujamā informācija tiks noteikta ar atsevišķiem Ministru kabineta noteikumiem, kas ir sagatavošanas stadijā, bet ir iecerēts, ka informācijas sistēmā informācija būs uzkrājama tādā formātā un apjomā, lai būtu ērti izmantojama gada pārskata sagatavošanā.</p> <p>Neatkarīgi no tā, kad sistēma sāks funkcionēt, organizācijās ir jāveic brīvprātīgā darba uzskaitē jau no 2016.gada 1.janvāra, lai 2017.gadā organizācijas "Gada pārskatā" varētu iekļaut informāciju par brīvprātīgo darbu.</p>	<p>Dažādi brīvprātīgā darba organizēšanas dokumentu paraugi atrodami LJP mājas lapā. Precīzs links atrodams šī materiāla sadaļā Papildus informācija.</p> <p><i>Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!</i></p>
---	--	--

*Atsūti arī Tu savas organizācijas labo vai ne tik labo praktiskās pieredzes stāstu brīvprātīgā darba organizēšanā uz ljp@ljp.lv!
Sazinies ar mums, ja Tev ir kādi specifiski jautājumi, atbildes uz kuriem Tu neatrodi šajā materiālā!*

Papildus informācija:

Likumprojekta „Brīvprātīgā darba likums”. ANOTĀCIJA:

<http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/7D84DA7DBB5C781CC2257D9B004F31F6?OpenDocument>

Jaunatnes likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=175920>

Biedrību un nodibinājumu likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=81050>

Likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”: <http://likumi.lv/doc.php?id=56880>

Epidemioloģiskās drošības likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=52951>

Reliģisko organizāciju likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=36874>

Bērnu tiesību aizsardzības likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=49096>

Fizisko personu datu aizsardzības likums: <http://likumi.lv/doc.php?id=4042>

Kā saņemt izziņu no Sodu reģistra: <http://www.ic.iem.gov.lv/lv/node/152>

“Noteikumi par darbiem, kuros atļauts nodarbināt bērnus vecumā no 13 gadiem”: <http://likumi.lv/doc.php?id=57347>

Noteikumi par brīvprātīgā darba veicēja veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā:

<http://likumi.lv/ta/id/278830-noteikumi-par-brivpratiga-darba-veiceja-veselibas-un-dzivibas-apdrosinasanu-pret-nelaiimes-gadijumiem-brivpratiga-darba>

Pielikums Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 762 “Darbi, kuru veikšanas laikā brīvprātīgā darba organizētājam ir pienākums nodrošināt brīvprātīgā darba veicēja veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem”: <http://likumi.lv/ta/id/278830-noteikumi-par-brivpratiga-darba-veicēja-veselibas-un-dzivibas-apdrošināšanu-pret-nelaimes-gadījumiem-brivpratiga-darba>

Ministru kabineta noteikumi Nr.89 (Rīgā 2011.gada 1.februārī (prot. Nr.7 10.§) “Kārtība, kādā izglītības iestāde informē izglītojamo vecākus, pašvaldības vai valsts iestādes, ja izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi”: <http://likumi.lv/doc.php?id=225270>

“4. Izglītības iestādes vadītājs nosaka:

4.1. kārtību, kādā katru dienu reģistrē izglītojamo ierašanos vai neierašanos izglītības iestādē;”

Likums: **Par iedzīvotāju ienākuma nodokli:** <http://likumi.lv/doc.php?id=56880>

“9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi:

44) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji:

- a) par ēdināšanu, viesnīcu (naktsmītņi), ceļa (transporta) izdevumiem, degvielu, apģērbu un apmācību — Ministru kabineta noteiktā sastāva un normu ietvaros un kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 euro,
- b) par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādu nelaimes gadījumu apdrošināšanu,
- c) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu,
- d) par veselības pārbaudēm, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas veselības pārbaudes.”

Video sižetu interneta vietnes:

Kāpēc mēs esam brīvprātīgie? <https://www.youtube.com/watch?v=oiTc6Crx8cg> (1:56)

Iespējas jauniešiem pavadīt savu brīvo laiku interesanti, radoši un lietderīgi <https://www.youtube.com/watch?v=Lw77s8Ppr9k> (24:34)

Iesaisties arī Tu brīvprātīgajā darbā <https://www.youtube.com/watch?v=LmXO1eGsXEK> (1:25)

Brīvprātīgo forums “Brīvprātības platforma” <https://www.youtube.com/watch?v=36uQcuV-ikc> (39:30)

Esam apkopējuši daudzveidīgus skaidrojošus materiālus, prezentācijas, rokasgrāmatas un citus materiālus, kas ļauj iepazīt un kvalitatīvāk organizēt brīvprātīgo darbu. Ja ir neatbildēti jautājumi, raksti ljp@ljp.lv.